

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Освітня програма	35000 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	014 Середня освіта

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	35000
Назва ОП	Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Спеціалізація (за наявності)	014.05 Біологія та здоров'я людини
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Монастирська Світлана Семенівна, Горожанкіна Дарина Юріївна, Коренева Інна Миколаївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	26.10.2020 р. – 28.10.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/accredit/vidomist_pro_samocinuvannya_014_Serednya_osvita(bio).pdf
Програма візиту експертної групи	http://onu.edu.ua/uk/fakultety/biolohichni-fakultet/akredytatsiina-ekspertyza-osvitnoi-prohramy-serednia-osvita-biolohiia-ta-zdorovia-liudyny-prohrama-vizytu-ta-rozklad-roboty-ekspertnoi-hrupy

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Експертна група під час аналізу відомостей самооцінювання та під час проведення он-лайн етапу акредитаційної експертизи проаналізувала докази і переконалась в тому, що освітній процес за ОП Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) у Одеському національному університеті імені І.Мечнікова здійснюється. Чисельність здобувачів цієї ОП складає 22 особи з двох років навчання та різних форм навчання. Загалом ЗВО здатен забезпечити відповідну підготовку здобувачів, конкурентноздатних на ринку праці. ЕГ пересвідчилася в тому, що основою реалізації мети, цілей освітньої програми є потужний колектив університету та зокрема, кафедр біологічного факультету, його академічна та професійна кваліфікація. Окремо хочемо відзначити сильну роль, надзвичайну професійність, компетентність, комунікативність та відкритість гаранта освітньої програми, доктора педагогічних наук Гвоздій Світлани Петрівни, яка достойно представляла освітню програму, своєчасно реагувала на всі запити та надавала компетентні відповіді експертній групі.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Сильними сторонами ОП є наступні положення: цілі освітньої програми ураховують сучасні регіональні тенденції розвитку освіти, зокрема потребу у підготовці педагогів, здатних працювати з дітьми з особливими потребами; широкий вибір дисциплін самостійного вибору студента; існування навчально-наукового центру лідерства в освіті, що має потенціал для формування соціальних навичок академічної спільноти та сприяє розв'язанню конфліктних ситуацій; врахування здобутків студентів під час вступу (додаткові бали при вступі за публікацію; за призове місце у олімпіаді або конкурсі; за участь з доповіддю науковій конференції; за участь у республіканській студентській олімпіаді або конкурсі; за громадську роботу); реалізується принцип студентоцентризму та академічної свободи під час визначення тем кваліфікаційних робіт, наукових досліджень, місця проходження педагогічної практики; розміщення на сайті факультету презентацій як обов'язкових, так і вибіркових освітніх компонентів, що є особливо актуальним в умовах дистанційного навчання; здобувачі ОП залучені до наукових досліджень, результати яких представлені у матеріалах науково-практичних конференцій та наукових публікаціях; чітко визначені правила проведення, повторного проходження та оскарження процедури та результатів контрольних заходів; перевірка наявності академічного плагіату в наукових роботах проводиться з використанням програмно-технічних засобів за допомогою системи Unicheck. створено інституційний репозитарій академічних текстів ОНУ; викладачі, які забезпечують ОП, поєднують викладацьку діяльність із практичною роботою вчителями у закладах загальної середньої освіти; щороку до Дня науки проводиться конкурс молодих вчених з метою стимулювання їх наукової діяльності. За захист дисертаційних досліджень у віці до 35 років (кандидатської) і до 45 років (докторської) викладачі отримують премії; наявність Центру мовної підготовки і сертифікації для підвищення рівня володіння іноземними мовами; наявність доступу до великої кількості баз даних в бібліотеці університету та безоплатний доступ до цих баз даних. унікальна практика допомоги студентам, які потребують соціальної підтримки, в оформленні субсидій через профспілку (оформленням всіх документів займається профспілкова організація). нормативно-правова база університету, чітко регулює процедури затвердження, моніторингу та перегляду ОП; веб-сайт ЗВО та відповідні сторінки структурних підрозділів, факультетів і кафедр дозволяють проінформувати стейкхолдерів про особливості організації освітнього процесу, а також дають повну інформацію про ОП; обсяг інформації, що оприлюднюється, є цілком достатнім для того, щоб забезпечити можливість потенційних вступників зробити поінформований вибір щодо вступу на програму, а роботодавців – щодо цілей та змісту підготовки здобувачів за цією програмою.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Слабкими сторонами ОП, на думку експертної групи можна вважати: недостатньо врахований досвід іноземних ОП, тому доцільно вивчити аналогічні ОП, зокрема в країнах ЄС. відсутня чітка практика залучення студентів до формування та перегляду ОП, тому доцільно запровадити систематичне опитування випускників бакалаврату, які планують навчатися на цій ОП, та студентів самої ОП щодо якості освітньої програми та очікуваних результатів навчання. обсяг практичної підготовки здобувачів не в повній мірі узгоджується з державною політикою, зокрема, Концепцією розвитку педагогічної освіти. Для узгодження з вимогами Концепції розвитку педагогічної освіти доцільно збільшити обсяг практичної підготовки здобувачів до 30 кредитів (разом з підготовкою кваліфікаційної роботи); деяке перевищення обсягу максимального тижневого навантаження для здобувачів. Доцільно узгодити обсяг тижневого навантаження з нормами для студентів ОС «магістр»; недостатньо забезпечується підготовка до працевлаштування за професіями «2320 Викладач професійно-технічного навчального закладу», «2320 Методист заочних шкіл і відділень». Доцільно скорегувати в ОП розділ «Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання» відповідно до завдань та цілей, які реалізуються ОП; відсутність чіткої процедури визнання результатів навчання, здобутих в інших ЗВО. Доцільно у внутрішніх документах ЗВО прописати процедуру визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО; недостатнє залучення здобувачів до програм академічної мобільності. Експертна група рекомендує ширше залучати здобувачів вищої освіти за ОП до міжнародних програм академічної мобільності та участі у міжнародних конференціях; у нормативних документах чітко не прописано вимоги щодо унікальності тексту кваліфікаційних робіт. Доцільно чітко визначити вимоги щодо унікальності текстів здобувачів; недостатність залучення професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців до реалізації освітнього процесу, проведення аудиторних занять за ОП. Експертна група рекомендує ширше

залучати професіоналів-практиків та роботодавців до проведення аудиторних занять за ОП; потребує покращення матеріально-технічне забезпечення для організації квазіпрофесійної діяльності. ЕГ рекомендує переглянути підхід до матеріального та технічного оснащення ОП з метою посилення ОК, що надають фахові компетентності та спрямовані на підготовку вчителя. відсутнє оприлюднення інформації про результати анкетування роботодавців, щодо змістовного наповнення ОП. Доцільно формалізувати систему оприлюднення інформації про результати анкетування роботодавців щодо змістовного наповнення ОП. Роботодавці, здобувачі вищої освіти та ОСС залучені до перегляду ОП частково. Доцільно переглянути механізм залучення стейкхолдерів у перегляді ОП.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Аналіз документів «Стратегічні пріоритети розвитку Одеського національного університету імені І.І.Мечнікова на 2020-2025 рр.» <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/strategyonu.pdf> засвідчив, що мета ОП має чіткі цілі та відповідає стратегічній меті ОНУ, уточнює її в частині підготовки «конкурентоспроможних, інноваційно орієнтованих фахівців та високоякісного наукового продукту», зокрема увага в ОП приділяється поглибленій практичній підготовці висококваліфікованих конкурентоспроможних магістрів освіти, здатних до інноваційної діяльності, відповідно до предметної області ОП. Результати інтерв'ювання гаранта програми та керівництва університету засвідчують розуміння цілей ОП, існування підтримки ОП з боку керівництва та існування традицій якісної підготовки фахівців у галузі середньої освіти, що підтверджено у процесі інтерв'ювання представників від роботодавців.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Експертною групою проаналізовано: 1) витяг з прот. №5 засідання вченої ради біологічного ф-ту від 19.02.2020 року про перегляд ОП на основі рекомендацій Нацагенції із забезпечення якості ВО (зокрема, на основі коментарів голови ГЕР Н.А. Тарасенкової) щодо приведення кваліфікації у відповідність до предметної області спеціальності «Середня освіта»; включення представників від роботодавців та здобувачів до складу розробників нової редакції ОП; зміну фокусу ОП з підготовки викладачів на підготовку вчителя для ЗЗСО; оновлення обов'язкових компонентів ОП тощо; 2) витяг з прот. №7 засідання вченої ради біологічного ф-ту від 07.04.2020 р. про врахування пропозицій стейкхолдерів: О.Папач (зав.каф. методики викладання і змісту освіти КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради») запропонувала розширити перелік вибіркового дисциплін, спрямованих на формування компетентностей вчителя НУШ; Т. Федорова (вчитель біології Одеського юридичного ліцею) запропонувала збільшити обсяг годин для забезпечення формування компетентностей вчителя для роботи з інклюзивною категорією дітей; Генкіна І.Й.(директор Одеської загальноосвітньої школи No 43) та Бутенко О.І. (вчитель біології Одеської загальноосвітньої школи No 43) запропонували додати дисципліни, спрямовані на формування у здобувачів компетентностей для роботи у старшій школі; проф. Ткаченко Ф.П. запропонував внести корегування у перелік та формулювання результатів навчання, компетентностей та освітніх компонентів. https://drive.google.com/file/d/1FYVYuDpPKhMS1JLXTDvmJdSXBoMAlt_w/view Протокол Навчально-методичної комісії ОНУ№4 від 18 червня 2020 р. про затвердження ОП не було висвітлено. Зміст наданих документів та результати інтерв'ювання фокус-груп дозволяють стверджувати, що ОП обговорювалася в колі академічної спільноти та роботодавців, надані пропозиції від цієї категорії стейкхолдерів були враховані в ОП 2020 року. Пропозиції від здобувачів освіти на цих засіданнях не обговорювалися. Гарант Гвоздів С.П. зазначила, що студенти є представниками вченої ради біологічного факультету і таким чином були долучені до формування і перегляду ОП. Проте з наведених документів не зрозуміло чи долучалися здобувачі до формування та перегляду ОП: у витягах з протоколів зазначається лише кількість присутніх (25 з 34 та 24 із 33 членів вченої ради) і здобувачі могли не брати участі в цих засіданнях. ЕГ проаналізувала Аналітичний звіт за результатами анкетування здобувачів, які навчаються за ОП «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)» https://drive.google.com/file/d/1FRdpMmtS5Z8SA-DoGuloLawOtOnBv_Ht/view: в якому наявні недостатньо обґрунтовані узагальнення щодо зміни співвідношення лекційних і практичних занять у бік збільшення кількості годин на семінарські і практичні заняття, що свідчить про проведення опитувань здобувачів 2 курсу заочної форми навчання. Відповідно ці пропозиції здобувачів, надані у вересні-жовтні 2020 р. не могли бути враховані в ОП 2020 року, яка затверджувалася 30.06.2020 р.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Аналіз змісту ОП засвідчив, що в цілому ПРН відображають тенденції розвитку спеціальності і спрямовані на формування вчителів, які здатні працювати у профільній старшій школі, готові до виконання професійних завдань та обов'язків освітнього й інноваційного характеру в галузі сучасної біологічної науки, дисциплін оздоровчого спрямування, педагогіки та методики навчання завдяки студентоцентрованому, проблемно- та компетентісно-орієнтованому навчанню. ЕГ проаналізовано Стратегія розвитку Одеської області на 2021-2027 рр., відповідно до якої основними тенденціями розвитку освіти в регіоні є зростання кількості дітей з особливими потребами та інклюзивних класів, забезпечення доступності та підвищення якості освітніх послуг <https://oda.odessa.gov.ua/odeshhyna/soczialno-ekonomichnyj-ta-kulturnyj-rozvytok/strategichni-planu-dij-ta-programy-rozvytku/strategiya-regionalnogo-rozvytku/strategiya-rozvytku-odeskoyi-oblasti-na-2021-2027-roky/>. Аналіз змісту ОП дозволяє стверджувати, що ці головні напрями реалізації державної політики в сфері освіти в Одеській області на період до 2027 року враховані в переліку компетентностей, програмних результатів навчання (ФК5, ФК7, ФК11, ПРН8, ПРН14, ПРН18, ПРН21) та в змісті освітніх компонентів (ОК5, ОК12). Під час інтерв'ювання з гарантом програми Гвоздій С.П. з'ясовано, який саме досвід вітчизняних ЗВО було враховано: обсяг педпрактики та її проходження в останньому семестрі у 3 семестрі (Дрогобицький державний педагогічний університет імені І.Франка), обсяг педагогічної практики 9 кредитів та широкий спектр вибіркових дисциплін (Львівський національний університет імені І.Франка), наявність дисциплін «Охорона праці в галузі» та «Технології інклюзивної освіти» (Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка), формування вибіркових дисциплін у 2019 році за блоками (Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича). Результати аналізу змісту ОП, відомостей самоаналізу та інтерв'ювання гаранта програми встановлено, що досвід аналогічних зарубіжних програм не враховувався під час розробки та перегляду ОП.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) відсутній. ОП затверджена до дати набрання чинності (02.07.2020 р.) постанови Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 р. № 519 «Про внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341». Аналіз змісту ОП дозволяє стверджувати, що в цілому програмні результати навчання відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для 8-го кваліфікаційного рівня (зокрема встановлено таку відповідність ПРН дескрипторам НРК (8 рівень): • знання (найбільш передові концептуальні та методологічні знання в галузі науково-дослідної та/або професійної діяльності і на межі предметних галузей): ПРН6, ПРН16, ПРН17, ПРН20; • уміння (критичний аналіз, оцінка і синтез нових та складних ідей): ПРН8, ПРН10, ПРН20, ПРН22; • уміння (розроблення та реалізація проектів, включаючи власні дослідження, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язання значущих соціальних, наукових, культурних, етичних та інших проблем): ПРН3, ПРН1, ПРН2, ПРН7, ПРН8, ПРН9, ПРН10, ПРН11, ПРН12, ПРН13, ПРН14, ПРН16, ПРН18, ПРН19, ПРН21; • комунікація (спілкування в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю в певній галузі наукової та/або професійної діяльності; ініціювання інноваційних комплексних проектів, лідерство та повна автономність під час їх реалізації): ПРН4; ПРН16; • автономія і відповідальність (соціальна відповідальність за результати прийняття стратегічних рішень; здатність саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, відповідальність за навчання інших): ПРН1, ПРН2, ПРН 5, ПРН14, ПРН15.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Цілі освітньої програми ураховують сучасні регіональні тенденції розвитку освіти, зокрема потребу у підготовці педагогів, здатних працювати з дітьми з особливими потребами.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

1) Недостатньо врахований досвід іноземних ОП, тому доцільно вивчити аналогічні ОП, зокрема в країнах ЄС. 2) Відсутня чітка практика залучення студентів до формування та перегляду ОП, тому доцільно запровадити систематичне опитування випускників бакалаврату, які планують навчатися на цій ОП, та студентів самої ОП щодо якості освітньої програми та очікуваних результатів навчання.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Загалом освітня програма та освітня діяльність за цією ОП відповідають першому критерію оцінювання якості, проте мають несуттєві недоліки. Зокрема, вирішальними у оцінюванні були такі позитивні практики як врахування регіональної потреби у підготовці фахівців, здатних працювати з дітьми з особливими потребами. Проте недостатній рівень залучення здобувачів до формування ОП не дозволив оцінити ОП за цим критерієм за найвищим рівнем.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Експертною групою проаналізовано саму освітню програму та навчальний план. Державний стандарт вищої освіти зі спеціальності 014 Середня освіта відсутній. Встановлено, що загальний обсяг ОП 2019 і 2020 років відповідає ст.5 Закону України «Про вищу освіту» і складає 90 кредитів, у тому числі 27 кредитів за вибором у 2019 році (30%) та 23 кредита - вибіркові дисципліни у 2020 р. (26,7%). Обсяг практичної підготовки становить у ОП 2019 р. 21 кредит, а у 2020 р. – 19,5 кредита. Відповідно до п.2.5 Концепції розвитку педагогічної освіти “обсяг практичної підготовки має складати ...не менше 30 кредитів (включно з магістерським дослідженням) у межах обов'язкової частини магістерських програм (у різних закладах освіти і різних класах (курсах))”. Таким чином, аналізована освітня програма має такий обсяг практичної підготовки здобувачів, що не в повній мірі узгоджується з державною політикою у сфері реформування вищої педагогічної освіти.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОП є структурованою за трьома семестрами, має систему поділу на два цикли: загальної та професійної підготовки. Освітні компоненти взаємопов'язані і мають певну логіку навчання: наприклад, освітні компоненти, що передбачають набуття знань з педагогіки та методик навчання передують освітнім компонентам практичної підготовки. Кожен програмний результат навчання охоплений змістом ОП. Дисципліни за вибором забезпечують доповнення досягнення ПРН. Таких ЗК, ФК чи ПРН, які б формувалися виключно вибілковими компонентами немає. Аналіз матриць ОП дає можливість стверджувати, що обов'язкові ОК дають можливість досягнути програмних результатів навчання і забезпечити підготовку до працевлаштування за професією «2320 Вчитель загальноосвітнього навчального закладу», «2351.2 Консультант з питань здорового способу життя», 2359.2 Педагог-валеолог», частково – до «2359.2 Організатор позакласної та позашкільної виховної роботи з дітьми». Проте змістом ОП недостатньо забезпечується підготовка здобувачів до таких професій, зазначених в розділі «Придатність до працевлаштування» як «2320 Викладач професійно-технічного навчального закладу», «2320 Методист заочних шкіл і відділень»: в ОП немає таких ОК, які б забезпечували таку підготовку.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОП 2019 року частково не відповідає спеціальності «Середня освіта», і передбачає підготовку здобувачів до здійснення освітнього процесу у вищій школі. На досягнення цієї мети спрямовані такі ОК «Педагогіка і психологія вищої школи», «Методологія наукових досліджень в галузі освіти», «Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі», «Асистентська практика». Зміст ОП 2020 року змінено у відповідності до спеціальності та предметної області «Середня освіта». ОК відповідно спрямовані на підготовку вчителя загальноосвітнього навчального закладу («Методика виховної роботи у закладах загальної середньої освіти», «Інноваційні технології викладання біології та основ здоров'я», «Теорія та методика валеологічної освіти у середній школі», «Методика навчання осіб з особливими потребами», «Педагогічна практика в школі» тощо). Таким чином, зміст ОП в цілому відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності - “Середня освіта”. Освітні компоненти ОК4, ОК5, ОК6, ОК8, ОК12, ОК13 за своїм змістом безпосередньо пов'язані із предметною спеціальністю 014.05 Середня освіта (Біологія і

здоров'я людини). Слід зазначити що всі програмні результати навчання забезпечуються освітніми компонентами нормативної складової ОП. В ОП передбачена придатність до працевлаштування організатором позакласної та позашкільної виховної роботи з дітьми, проте в переліку ОК лише одна дисципліна забезпечує набуття відповідних цій професійній придатності педагогічних знань та умінь. Наприклад, в ОП зазначено, що ПРН10 «Планувати та організувати освітній процес у закладах освіти...» реалізується в змісті ОК 5, ОК6, ОК7, ОК12, ОК13, ОК14. Проте аналіз змісту робочих програм цих освітніх компонентів зазначив, що лише ОК6 забезпечує підготовку до здійснення позакласної та позашкільної роботи з біології та валеологічних дисциплін. Аналіз змісту практичної підготовки здобувачів та змісту робочих програм дозволяє стверджувати, що в ОП недостатньо забезпечується підготовка до працевлаштування за професіями 2320 Викладач професійно-технічного навчального закладу», «2320 Методист заочних шкіл і відділень».

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обов'язку, передбаченому законодавством.

Проаналізовано освітні програми 2019 та 2020 рр. та навчальні плани, з яких встановлено, що обсяг вибіркових дисциплін ОП становить відповідно 30% та 26,7%, що відповідає вимогам чинного законодавства. Кількість вибіркових дисциплін становить 5 у 2019 р. та 6 у 2020 р. На цій ОП існують різні моделі вибору дисциплін. У 2019 р. вибір здійснювався з по одній дисципліні з п'яти блоків, в яких по 2 дисципліни. У 2020 році передбачений ширший перелік вибіркових дисциплін з двох циклів (загальної та професійної підготовки), є дисципліни з інших ОП. Вибір шести дисциплін здійснюється із загального списку 28-ми вибіркових курсів. Не зрозумілим є принцип вибору дисциплін з різних циклів підготовки. Під час інтерв'ювання з представниками деканату ЕГ не отримала чітку відповідь на запитання про співвідношення вибіркових дисциплін з циклів загальної та професійної підготовки. Порядок вибору дисциплін в університеті регулюється Положенням про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін в Одеському національному університеті імені І.І.Мечникова <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polz-pravaabitur.pdf>. Та Додатком до цього Положення <https://drive.google.com/file/d/1h42DVv5GZWSbMuGfNcurixJFoh1cl2eX/view>. У відомостях самооцінювання ОП знаходимо протиріччя, що стосуються вибору ОК з інших ОП. Зокрема, в переліку дисциплін вільного вибору ОП зазначені дисципліни з інших ОП обсягом по 4 кредита, а у відомостях самооцінювання зазначено, що «Здобувач може обрати дисципліни інших освітніх програм, ..., але кількість кредитів таких дисциплін не повинна перевищувати 10 % від загальної кількості кредитів, що відведені на дисципліни вільного вибору». Таким чином заклад свідомий того, що не створює умови для вибору здобувачами цієї ОП дисциплін з інших освітніх програм, оскільки 10% від вибіркових курсів складає 2,4 кредита у 2020 році та 2,7 кредитів у 2019 році (що менше за мінімальну кількість кредитів для ОК – 3 кредита). Під час інтерв'ювання здобувачів освіти встановлено, що вони були ознайомлені із процедурою вибору дисциплін. ЕГ було проаналізовано індивідуальні плани здобувачів (Булейко Г., Кальницька О., Крупко І., Куємжі Є., Муренець А., Нестеренко Р., Олійник І., Рирак А., Рудка Ю., Бабець Т., Дейнега О., Долгий В., Замора О., Єній О., Ісмаїлова Ш., Касаткін І., Мельникова О., Погонєць В., Погребний А., Радіш Н., Усатенко В., Саченко О.) Встановлено наявність в індивідуальних планах здобувачів дисциплін, яких немає в переліку вибіркових дисциплін ОП та в каталозі вибіркових дисциплін на сайті факультету <http://biologywiki.onu.edu.ua/index.php/ua/component/sppagebuilder/130-vibirkovyi-komponenti-magistri-014> (наприклад, у індивідуальних планах студентів 1 курсу - «Біогеографія», «Біохімічна фармакологія», «Біологічні основи стійкості рослин до хвороб і шкідників»).

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Освітньою програмою 2019 року та навчальним планом передбачено з практики (Педагогічна практика в школі (ОК7), Асистентська практика (ОК8), Науково-дослідна практика (ОК9)). У ОП 2020 року - передбачено дві практики (Педагогічна практика у школі (ОК13) та науково-дослідна практика в межах підготовки кваліфікаційної роботи (ОК14)). Загальний обсяг практичної підготовки, включаючи написання магістерської роботи становить 19,5 кредита к 2020 р. та 21 кредит у 2019 році. Аналіз робочих програм практик свідчить, що метою педагогічної практики є формування системи педагогічних та методичних компетентностей шляхом опанування функцій учителя біології та основ здоров'я, класного керівника, розвиток педагогічної творчості, оволодіння сучасними технологіями навчання. Метою науково-дослідної практики є оволодіння магістрами сучасними методами науково-педагогічних досліджень у сфері підготовки майбутніх учителів і методики навчання біології та основ здоров'я шляхом збору та підготовки матеріалів для виконання дипломної роботи, надбання й розвиток досвіду самостійної науково-дослідної роботи. На основі проаналізованих документів (робочих програм практик, навчальних планів тощо) та результатів інтерв'ювання здобувачів освіти можна стверджувати, що ОП та навчальний план передбачають практичну підготовку, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. Здобувачі під час бесіди підтвердили достатній для професійної діяльності рівень володіння уміннями та навичками.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

В ОП 2019 та 2020 рр. забезпечується гуманітарна складова (ОК «Ділова іноземна мова»). Освітні компоненти в цілому дозволяють набути здобувачам соціальних навичок, наприклад, аналіз змісту ОП, навчального плану та робочих програм навчальних дисциплін засвідчує їхню спрямованість на формування умінь працювати в групі, комунікативних навичок, критичного мислення, інформаційної компетентності тощо. Наприклад, цьому сприяють такі обов'язкові курси як «Ділова іноземна мова», «Інноваційні технології навчання біології та основ здоров'я», «Методика виховної роботи у закладах загальної середньої освіти», «Педагогічна практика у школі», «Методика навчання осіб з особливими освітніми потребами» тощо, а також вибіркові дисципліни «Професійна та корпоративна етика», «Сучасні комунікаційні методики», «Біоетика та біобезпека», «Психологія стресу, копінг-поведінки та здоров'я особистості» тощо. В університеті створено навчально-консультаційний центр «Центр лідерства», на базі якого можливо здійснювати розвиток соціальних навичок здобувачів, проте співпраця цього центру з факультетом потребує посилення. Інтерв'ювання здобувачів освіти засвідчило, що студенти загалом володіють соціальними навичками (вміють формулювати судження в умовах багатоманітної інформації, мають комунікативні навички тощо).

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз змісту ОП та навчальних планів засвідчив, що обсяг окремих освітніх компонентів загалом відповідає фактичному навантаженню здобувачів. У навчальному плані обсяг аудиторних занять від 25% до 34% від загальної кількості годин на дисципліну. Інтерв'ювання студентів щодо фактичного обсягу завдань не засвідчило проблему перевантаження студентів. Проте аналіз навчального плану 2020 р. засвідчив, що тижневе навантаження здобувачів у 1 та 3 семестрах дещо перевищує максимальне у 18 годин і становить відповідно 19,2 та 20 годин. В п.5.1 Положення про організацію освітнього процесу в ОНУ <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-osvit-process.pdf> зазначено, що навчальний тиждень для ОС «магістр» має складати від 16 до 24 годин, що не відповідає нормативним вимогам до аудиторного навантаження студентів магістратури.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Дуальна форма навчання за цією ОП відсутня.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

У контексті критерію 2 сильними сторонами ОП є широкий вибір дисциплін самостійного вибору студента (здобувачі мають можливість обрати 6 дисциплін із запропонованих 28) та існування навчально-наукового центру лідерства в освіті, що має потенціал для формування соціальних навичок академічної спільноти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабкою стороною ОП у контексті критерію 2 є: 1) обсяг практичної підготовки здобувачів, що не в повній мірі узгоджується з державною політикою, зокрема, Концепцією розвитку педагогічної освіти. Для узгодження з вимогами Концепції розвитку педагогічної освіти доцільно збільшити обсяг практичної підготовки здобувачів до 30 кредитів (разом з підготовкою кваліфікаційної роботи); 2) перевищення обсягу максимального тижневого навантаження для здобувачів. Доцільно узгодити обсяг тижневого навантаження з нормами для студентів ОС «магістр»; 3) недостатньо забезпечується підготовка до працевлаштування за професіями «2320 Викладач професійно-технічного навчального закладу», «2320 Методист заочних шкіл і відділень». Доцільно скорегувати в ОП розділ «Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання» відповідно до завдань та цілей, які реалізуються ОП.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Загалом освітня програма відповідає другому критерію оцінювання якості, проте має несуттєві недоліки. Зокрема, вирішальним у оцінюванні стали достатньо широкий вибір варіативних дисциплін в ОП, проте спостерігається недостатня чіткість процедури формування вільної траєкторії студента, деяке перевищення максимального тижневого навантаження здобувачів та необхідність узгодження розділу ОП «Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання» відповідно до завдань та цілей ОП.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому оприлюднені на сайті університету <http://onu.edu.ua/uk/abitur> Конкурсний відбір для здобуття ступенів вищої освіти здійснюється за результатами вступних випробувань для вступу на навчання для здобуття ступеня магістра на основі здобутого ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня) вищої освіти зі спеціальностей галузей знань 01 «Освіта/Педагогіка» у формі вступного іспиту з іноземної мови та фахових вступних випробувань, складених в рік вступу для вступу на навчання для здобуття ступеня магістра за спеціальностями галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» за формулою: Конкурсний бал (КБ) = П1 + П2 + П3, де П1 – оцінка вступного іспиту з іноземної мови (за шкалою від 100 до 200 балів), П2 – оцінка фахового вступного випробування (за шкалою від 100 до 200 балів), П3 – оцінка за інші показники конкурсного відбору, що складається з суми середнього балу документа про здобутий освітній (освітньо-кваліфікаційний рівень) на основі якого здійснюється вступ (розраховується за 100-бальною шкалою від 0 до 100) та додаткових балів: 20 балів – за самостійну публікацію в фахових виданнях; 16 балів - за призове місце у республіканській студентській олімпіаді або конкурсі науково-дослідних робіт здобуте претендентами на вступ під час їх навчання у ВНЗ; 12 балів – за публікацію в фахових виданнях в співавторстві або тези доповідей; 8 балів – за участь з доповіддю науковій конференції; 8 балів - за участь у республіканській студентській олімпіаді або конкурсі науково-дослідних робіт протягом терміну навчання претендентів на вступ; до 8 балів – за громадську роботу (нагороджені грамотами “За активну участь у громадському житті” – 4 бала, “За особливі досягнення у громадському житті” – 8 балів). Визначення додаткових балів здійснюється атестаційними комісіями на підставі поданих до приймальної комісії статей, тез, програм конференцій, дипломів, грамот тощо. Сума середнього балу документа про здобутий освітній (освітньо-кваліфікаційний рівень) на основі якого здійснюється вступ та додаткових балів помножується на коефіцієнт 0,1 і не може перевищувати 20 балів. Якщо дана сума перевищує 20 балів, вона встановлюється такою, що дорівнює 20 балам.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Проаналізовано Правила прийому до ОНУ імені В.Мечнікова <http://onu.edu.ua/uk/abitur> , а також Програму фахового вступного випробування для вступників на навчання за освітнім рівнем магістр спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) <http://onu.edu.ua/uk/exam>. Програма об'єднує і з педагогічну, і методичну, і біологічну складову, що враховує особливості самої ОП. Вступне випробування проводиться у формі тестування. Відповідно до п.5 розділу VII Правил прийому «особа може вступити до ОНУ імені І.І.Мечнікова для здобуття ступеня магістра на основі ступеня бакалавра чи магістра, здобутих за іншою спеціальністю, за умови успішного проходження вступних випробувань з використанням організаційно-технологічних процесів зовнішнього незалежного оцінювання та вступних іспитів в ОНУ імені І.І.Мечнікова...». Додаткові іспити для категорії вступників, які здобули освіту за іншою спеціальністю не передбачено.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання, здобутих закордоном регулюється «Положенням про порядок визнання (перезарахування) результатів навчання учасників програм академічної мобільності <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/Polozhennya-kredity.pdf>. Визнання результатів

здійснюється на основі порівнянні навчальних програм відповідних ОП у ЗВО. Всі результати навчання, отримані здобувачами за програмами академічної мобільності мають бути без затримки перезараховані. Перезараховує результати декан факультету та затверджується вченою радою факультету. В розділі 5 Положення про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення, переведення та зміни умов навчання студентів ОНУ ім. І.Мечнікова <http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents> не прописана процедура визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО. Випадків перезарахування результатів навчання на цій ОП не було.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регламентується «Порядком визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здобувачами ОНУ ім. І.Мечнікова <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-neformal-osvita.pdf>. Відповідно до положення перезарахуванню можуть підлягати результати навчання, що за тематикою, обсягом та змістом відповідають як навчальній дисципліні, так і її окремому розділу, індивідуальному завданню. Визнання здійснюється для дисциплін ОС «бакалавр» з другого семестру, для дисциплін ОС «магістр» з першого семестру (протягом першого місяця навчання). Не здійснюється визнання результатів навчання, набутих у неформальній освіті, здобутих до початку навчання на певному ОР. Для визнання результатів створюється комісія, яка проводить співбесіду, аналізує документи та перезараховує результати або призначає атестацію. Випадків перезарахування результатів навчання на цій ОП не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

У контексті критерію 3 на ОП наявні практики, що загалом відповідають нормативним вимогам. Сильною стороною ОП є врахування здобутків студентів під час вступу і чіткі критерії відбору (надаються додаткові бали при вступі: 20 балів – за самостійну публікацію в фахових виданнях; 16 балів - за призове місце у республіканській студентській олімпіаді або конкурсі науково-дослідних робіт здобуте претендентами на вступ під час їх навчання у ВНЗ; 12 балів – за публікацію в фахових виданнях в співавторстві або тези доповідей; 8 балів – за участь з доповіддю науковій конференції; 8 балів - за участь у республіканській студентській олімпіаді або конкурсі науково-дослідних робіт протягом терміну навчання претендентів на вступ; до 8 балів – за громадську роботу).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Слабкою стороною у контексті критерію 3 є відсутність чіткої процедури визнання результатів навчання, здобутих в інших ЗВО. Доцільно у внутрішніх документах ЗВО прописати процедуру визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Загалом освітня програма відповідає третьому критерію оцінювання якості, проте має несуттєві недоліки. Зокрема, вирішальним у оцінюванні стала відсутність чіткої процедури визнання результатів навчання, здобутих в інших ЗВО, наявність позитивної практики нарахування додаткових балів та врахування досягнень вступників у науковій та громадській діяльності під час вступу на ОП.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми та методи навчання і викладання визначено у Положенні про організацію освітнього процесу в ОНУ (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-osvit-process.pdf>). Аналіз таблиці з Звіту про самооцінювання свідчить про відповідність форм і методів навчання, які використовуються на ОП, досягненню цілей та програмних результатів навчання. Програмні результати навчання досягаються за допомогою обов'язкових освітніх компонентів. У робочих програмах навчальних дисциплін (<http://biologywiki.onu.edu.ua/index.php/ua/component/sppagebuilder/108-op-serednya-osvita-obov-yazkovi-magistri-014-programi>) зазначені програмні результати навчання, а також вказані методи, завдяки яким ці результати можуть бути досягнені. Поряд із традиційними методами навчання (лекція, бесіда, ілюстрування, практична робота, демонстрація) під час вивчення психолого-педагогічних дисциплін застосовуються як традиційні, так і нетрадиційні (дискусія, проблемно-пошукові методи, рольова та імітаційна гра, моделювання, творчі завдання, методи проектного навчання.). Під час зустрічей із викладачами та здобувачами вищої освіти підтверджено використання в межах ОП традиційних та інноваційних методів навчання, наприклад використання мультимедійних презентацій та розв'язання ситуаційних завдань. Здобувачі освіти висловили задоволення формами і методами навчання. За р е з у л т а т а м и анкетування здобувачів щодо якості викладання на ОП (https://drive.google.com/file/d/1FRdpMmtS5Z8SA-DoGuloLawOtOnBv_Ht/view) 100 % студентів підтвердили, що викладачі застосовують різноманітні методи для забезпечення ефективності навчання. Викладачі під час вибору методів враховують побажання, висловлені здобувачами вищої освіти під час анкетування. У зв'язку з пандемією COVID-19 в Університеті реалізується дистанційна форма навчання на платформі Zoom. Академічна свобода, як було з'ясовано на зустрічі зі студентами, реалізується шляхом можливості обрати дисципліни вільного вибору (6 дисциплін по 4 кредити кожна з переліку 28 вибіркового дисциплін або дисципліни з інших освітніх програм). Здобувачі вищої освіти відзначили, що ними обрані дві дисципліни зі списку ОП Біологія. Студенти можуть вільно обрати місце проходження практики, здійснити вибір теми магістерської роботи та її керівника, а також запропонувати власну тему кваліфікаційної роботи. Академічна свобода викладачів полягає в створенні авторських програм, вільному виборі форм, методів і технологій навчання, виборі форми і місця підвищення кваліфікації чи стажування.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

За результатами зустрічі зі здобувачами було встановлено, що їм своєчасно надається інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів. Ця інформація є доступною для здобувачів та зрозумілою. Таке інформування відбувається в усній формі на першому аудиторному занятті з кожної дисципліни. У робочих програмах дисциплін, які розміщені на сайті біологічного факультету (<http://biologywiki.onu.edu.ua/index.php/ua/component/sppagebuilder/108-op-serednya-osvita-obov-yazkovi-magistri-014-programi>) вказано очікувані результати навчання, зміст дисципліни, критерії оцінювання, зокрема розрахунок балів за різні види робіт. Крім того, у вільному доступі на сайті розміщені анотації та презентації як обов'язкових, так і вибіркового освітніх компонентів. Під час опитування здобувачів вищої освіти встановлено, що вони достатньо ознайомлені зі змістом робочих програм навчальних дисциплін, які викладають у межах ОП. Кожен студент може отримати освітньо-консультаційну підтримку викладачів та гаранта освітньої програми, як очно, так і через електронну пошту (для всіх викладачів і студентів створено корпоративну пошту).

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

В Університеті функціонує Наукове товариство студентів, аспірантів та молодих вчених, основним завданням якого є сприяння формуванню та розкриттю наукового та творчого потенціалу здобувачів вищої освіти, формуванню особистості дослідника, сучасного вченого. Поєднання навчання і наукових досліджень у межах ОП реалізується під час виконання кваліфікаційної роботи та проходження практик як науково-дослідної, так і педагогічної у школі. Виконання досліджень студенти здійснюють у лабораторіях кафедр біологічного факультету, а також на базі загальноосвітніх закладів. Щорічно на біологічному факультеті проводиться звітна студентська наукова конференція (76-та Звітна конференція, 2020), під час якої здобувачі ОП Бабець Т.М., Дейнега О.В., Замора О. представили результати своїх досліджень. (<http://biologywiki.onu.edu.ua/index.php/ua/component/sppagebuilder/108-op-serednya-osvita-obov-yazkovi-magistri-014-programi>). Здобувачі вищої освіти брали участь у першій та другій Всеукраїнських науково-методичних Інтернет-конференціях « Проблеми і перспективи розвитку природничих наук у контексті модернізації середньої та вищої школи» у 2019 і 2020 роках, у збірниках матеріалів яких опублікували свої статті, у Міжнародній науково-практичній конференції «Актуальні дослідження в соціальній сфері» (м.Одеса, 18 листопада, 2019).

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Під час зустрічі з гарантом ОП, головою навчально-методичної комісії біологічного факультету, науково-педагогічними працівниками, які забезпечують викладання навчальних дисциплін за ОП, було з'ясовано, що робочі

програми навчальних дисциплін переглядаються і оновлюються щорічно відповідно до Положення про організацію освітнього процесу (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-osvit-process.pdf>). Підтвердженням цього є затвердження всіх робочих програм дисциплін у липні 2020. Оновлення змісту освіти відбувається на основі новітніх наукових досягнень в галузі біологічних наук, методики навчання у середній школі, на основі власних експериментальних досліджень. Так, зміст дисципліни «Цивільний захист і охорона праці в галузі» оновлено відповідно до нових нормативно-правових документів щодо порядку розслідування нещасних випадків під час освітнього процесу. Відповідно до вимог сьогодення зміст дисциплін «Інноваційні технології навчання біології та основ здоров'я» і «Теорія та методика біологічної та валеологічної освіти» доповнено питаннями використання дистанційних методів навчання у школі. Однак, на нашу думку, у програмах недостатньо відображені положення Концепції Нової української школи.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

В Університеті створені умови для інтернаціоналізації навчання, викладання і наукових досліджень. Біологічний факультет має тісну співпрацю з багатьма університетами та науковими установами за кордоном (Університет Умео, Швеція, Університет Брайтон, Велика Британія), бере участь у програмах академічної мобільності Erasmus+ (<http://erasmus.onu.edu.ua/uk/>) та проєкті з інтернаціоналізації освіти «High Five» (<http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/biology/mizhnarodne-spivrobotnytstvo>). Інтернаціоналізація реалізується через наукові публікації, участь у міжнародних науково-практичних конференціях, стажування в закордонних ЗВО. Викладачі Галкін М., Гладій Т. мають публікації у міжнародних наукових виданнях, науково-педагогічні працівники Радіонов Д.В. і Рижко І.Л. взяли участь у міжнародних науково-практичних конференціях (м. Прага, Чехія, м. Люблін, Польща). Викладачі, що забезпечують освітній процес на ОП, проходили стажування в ЗВО Республіки Польща: Гвоздій С.П. (Краківський економічний університет, м. Краків, 2019), Радіонов Д.В. і Рижко І.Л. (Куявський університет, м. Влоцлавек, 2019), Пеню В.В. у Софійському Університеті св. Климента Охридського (Болгарія, 2018), що підтверджено відповідними сертифікатами. Здобувачі вищої освіти та науково-педагогічні працівники мають вільний доступ до міжнародних інформаційних наукометричних баз даних, зокрема Scopus, Web of Science та інших. Академічна мобільність здобувачів вищої освіти регламентується Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/mobility.pdf>). Інформація щодо участі у програмах Erasmus+ розміщена у вільному доступі на сайті університету (<http://erasmus.onu.edu.ua/uk/>). За результатами опитування здобувачів освіти виявлено, що вони ознайомлені з можливістю участі у програмах академічної мобільності, однак через короткий термін існування ОП та пандемію коронавірусу не були залучені до цих програм.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Для досягнення ефективності освітнього процесу використовуються сучасні інноваційні методи навчання, що сприяють досягненню відповідних результатів навчання. У ЗВО реалізується принцип студентоцентризму та академічної свободи під час визначення тем кваліфікаційних робіт, наукових досліджень, місця проходження педагогічної практики. Позитивним аспектом освітньої діяльності є розміщення на сайті факультету презентацій як обов'язкових, так і вибіркового освітніх компонентів, що є особливо актуальним в умовах дистанційного навчання. Здобувачі ОП залучені до наукових досліджень, результати яких представлені у матеріалах науково-практичних конференцій та наукових публікаціях.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Недостатність висвітлення у змісті освітніх компонентів положень Концепції Нової української школи. Відсутність в ОНУ єдиної освітньої платформи для забезпечення дистанційної освіти. Експертна група рекомендує ширше залучати здобувачів вищої освіти за ОП до міжнародних програм академічної мобільності та участі у міжнародних конференціях.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Навчання і викладання за ОП відповідають визначеному критерію. Обрані форми і методи забезпечують досягнення програмних результатів навчання. Освітній процес здійснюється на принципах академічної свободи і студентоцентризму, з поєднанням навчання та досліджень. Потребує посилення академічна мобільність здобувачів вищої освіти, залучення їх до програм міжнародної співпраці.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Контроль та оцінювання знань здобувачів вищої освіти регламентовано Положенням про організацію освітнього процесу (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-osvit-process.pdf>) та Положенням про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/control-study.pdf>). Види і форми оцінювання в межах освітніх компонентів та форми підсумкового контролю перелічені в самій освітній програмі та в робочих програмах освітніх компонентів. У робочих програмах дисциплін, які розміщені на сайті біологічного факультету (<http://biologywiki.onu.edu.ua/index.php/ua/component/sppagebuilder/108-op-serednya-osvita-obov-yazkovi-magistri-014-programi>), вказані методи контролю, питання для підсумкового контролю, критерії оцінювання, а також розподіл балів між видами контрольних заходів. На основі проведеного інтерв'ю зі здобувачами освітньої програми було встановлено, що інформацію про форми контрольних заходів та критерії оцінювання з кожної навчальної дисципліни вони отримують з робочих програм дисциплін, а також на першому занятті з дисципліни. Усі опитані здобувачі підтвердили, що інформація є чіткою і зрозумілою, а ставлення викладачів є об'єктивним та неупередженим. Результати анкетування здобувачів вищої освіти ([http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/center-yakosti/analit_zvit_opp_serdnaya_osvita\(biologiya_ta_zdorovya_ludyny\)_magistr2020-21.pdf](http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/center-yakosti/analit_zvit_opp_serdnaya_osvita(biologiya_ta_zdorovya_ludyny)_magistr2020-21.pdf)) свідчать, що всі здобувачі добре поінформовані щодо форм контрольних заходів та їх оцінювання.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

За спеціальністю 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) стандарт відсутній. Освітньою програмою передбачено захист кваліфікаційної магістерської роботи. Документом, що регламентує організацію підсумкової атестації є Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії в Одеському національному університеті імені І.І.Мечнікова (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/dek/exam-komiss.pdf>).

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура проведення контрольних заходів, порядок оскарження їх результатів та повторне проходження визначається Положенням про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-kontrol.pdf>), яке розміщене на офіційному сайті Університету й доступне всім учасникам освітнього процесу. Об'єктивність та відкритість контрольних заходів забезпечуються чітко визначеними критеріями оцінювання кожного виду роботи при вивченні навчальної дисципліни та можливістю накопичення балів. За результатами зустрічі зі здобувачами вищої освіти встановлено, що вони добре обізнані з правилами проведення контрольних заходів, вважають їх справедливими, доцільними, а ставлення викладачів об'єктивним і неупередженим. Студенти відзначили, що поінформовані щодо порядку перескладання заліків та екзаменів, оскарження їх результатів, можливості подати заяву до Апеляційної комісії факультету та одержати об'єктивний результат. Однак, як зазначила студентка 2-го курсу Дейнега О., таких ситуацій у них не виникало. Це підтверджено результатами опитування здобувачів освітньої програми, відображених в Аналітичному звіті ([http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/center-yakosti/analit_zvit_opp_serdnaya_osvita\(biologiya_ta_zdorovya_ludyny\)_magistr2020-21.pdf](http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/center-yakosti/analit_zvit_opp_serdnaya_osvita(biologiya_ta_zdorovya_ludyny)_magistr2020-21.pdf)). Процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів регулюються Положенням про політику та порядок врегулювання конфлікту інтересів в ОНУ (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-regulirovanie-kofliktov.pdf>). В Університеті передбачено два шляхи реагування на випадки конфліктних ситуацій: 1) неформальна процедура за участю медіатора Центру лідерства; 2) формальна процедура, яка розглядається Комісією з врегулювання конфліктних ситуацій. У бесідах з викладачами, студентами та студентським самоврядуванням підтверджено відсутність конфліктних ситуацій щодо результатів контрольних заходів.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

З метою забезпечення академічної доброчесності розроблено Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу ОНУ (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf>) та Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців ОНУ (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/acad_council/polozhennya-antiplagiat-22-02-2018.pdf), в яких визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності. На основі інтерв'ювання представників Центру забезпечення якості освіти, Наукової бібліотеки, науково-педагогічних працівників було встановлено, що в Університеті формуються та популяризуються стандарти дотримання академічної доброчесності. На вебсторінці Центру забезпечення якості освіти у рубриці «Корисна інформація» містяться рекомендовані джерела з питань академічної доброчесності, запис вебінарів від Євгена Ніколаєва, Ольги Бершадської, Наталі Шліхти, презентація лекції «Академічне письмо в системі академічної доброчесності: порядок, структура, інструменти». Поняття щодо академічної доброчесності включені у програму навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень та організація науки», а також у методичні вказівки до підготовки і захисту дипломних робіт. У бесідах зі здобувачами вищої освіти з'ясовано, що студенти отримують інформацію щодо дотримання академічної доброчесності, процедури перевірки кваліфікаційних робіт на плагіат, розуміють важливість коректних посилань на джерела інформації, відповідальність за порушення встановлених процедур. Студенти відзначили, оскільки порушень академічної доброчесності не зафіксовано, то і санкції за недотримання академічної доброчесності не застосовувались. У ході бесід з гарантом програми, науково-педагогічними працівниками встановлено, що перевірка наукових робіт на наявність академічного плагіату проводиться з використанням програмно-технічних засобів за допомогою системи Unicheck. Експертна перевірка унікальності тексту кваліфікаційної роботи та її допуск до захисту здійснюється науковим керівником. Кваліфікаційні роботи передаються до репозитарію Наукової бібліотеки.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

В ОНУ чітко визначені правила проведення, повторного проходження та оскарження процедури та результатів контрольних заходів. З метою забезпечення об'єктивності оцінювання екзамен приймають два викладачі. Здобувачі можуть оскаржити результат контрольних заходів, подавши заяву до Апеляційної комісії факультету. Медіатори Центру лідерства сприяють неформальній процедурі вирішення конфліктних ситуацій. Центр забезпечення якості освіти здійснює інформування учасників освітнього процесу щодо питань академічної доброчесності та культури якості. Здобувачі вищої освіти ознайомлені з основними нормами академічної доброчесності та з можливими санкціями для тих, хто їх порушує. Перевірка на наявність академічного плагіату в наукових роботах проводиться з використанням програмно-технічних засобів за допомогою системи Unicheck. Створено інституційний репозитарій академічних текстів ОНУ.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Для врахування думки студентів щодо якості оцінювання результатів навчання та процедур дотримання доброчесності рекомендуємо розширити опитування студентів та отримання зворотного зв'язку. У нормативних документах чітко не прописано вимоги щодо унікальності тексту кваліфікаційних робіт.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Форми контрольних заходів та визнання результатів навчання загалом відповідають критерію 5. Діяльність Апеляційної комісії, залучення медіаторів Центру лідерства забезпечують можливість оскарження результатів контрольних заходів та вирішення конфліктних ситуацій. Центр забезпечення якості освіти популяризує та інформує учасників освітнього процесу щодо питань академічної доброчесності. Потребує вдосконалення система

опитування студентів щодо якості викладання та питань академічної доброчесності, а також визначення унікальності в кваліфікаційних роботах .

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Зустріч з керівником та менеджментом ЗВО, аналіз таблиці 2 у звіті про самооцінювання дає підстави стверджувати, що академічна та професійна кваліфікація науково-педагогічних працівників, які залучені до викладання на ОП, повністю відповідає навчальним дисциплінам, які вони викладають. Усі викладачі мають наукові ступені та вчені звання, необхідний науково-педагогічний досвід, достатню кількість навчально-методичних праць (Гвоздій С.П., Гладкій Т. В., Ткаченко М.В., Баштан С.О.) та наукових публікацій як у вітчизняних, так і зарубіжних наукових виданнях, проводять активну наукову діяльність, що дає можливість забезпечити досягнення програмних цілей та результатів навчання. Під час зустрічі зі здобувачами було підтверджено високий професіоналізм викладачів.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедура конкурсного добору викладачів є прозорою і регламентується Положенням про проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників ОНУ та укладання з ними трудових договорів (контрактів) (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz_nauk-ped.pdf). Оголошення про проведення конкурсу, терміни та умови його проведення публікуються в засобах масової інформації та на офіційному сайті Університету. Для організації конкурсу на заміщення вакантних посад створюється конкурсна комісія, яка розглядає можливості обіймання претендентами вакантних посад із врахуванням конкретних вимог до претендентів на посади асистента, викладача, старшого викладача, доцента та професора, завідувача кафедри. Під час конкурсного добору враховуються: наявність наукового ступеня та вченого звання з відповідної галузі знань, практичний досвід роботи, здатність постійно підвищувати свій професійний рівень, викладання на високому науково-методичному рівні навчальних дисциплін, здійснення наукової діяльності. Для оцінювання рівня професійної кваліфікації претендента кафедра може запропонувати йому попередньо прочитати відкриту лекцію чи провести практичне заняття. Як підтвердив начальник відділу кадрів, після завершення конкурсу з претендентами укладаються трудові договори, в яких можуть визначатися певні обов'язки щодо публікації підручників, монографій, публікацій у виданнях, що індексуються наукометричними базами даних Scopus та Web of Science. Під час зустрічі з науково- педагогічними працівниками було підтверджено, що конкурсний відбір відбувається на засадах відкритості, гласності та об'єктивності.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

До організації та реалізації освітнього процесу кафедра Здоров'я людини та цивільної безпеки залучає заклади загальної середньої освіти , а саме Рішельєвський ліцей, Юридичний ліцей Одеської міської ради, позашкільний початковий заклад «Одеський еколого-натуралістичний центр «Афаліна», Академію неперервної освіти Одеської обласної ради. На зустрічі з роботодавцями було підтверджено наявність тісної співпраці між роботодавцями та Університетом. Роботодавці беруть участь у рецензуванні ОП, вносять пропозиції до формулювання програмних результатів навчання та впровадження нових освітніх компонентів. Так, завідувач лабораторії природничо-математичної освіти Одеської академії неперервної освіти Немерцалов В.В. підтвердив свою участь у розробці освітньої програми, вчитель біології Юридичного ліцею Федорова Т.А. свої зауваження щодо посилення практичної підготовки висловила у рецензії на проєкт ОП 2020, заступник директора еколого-натуралістичного центру Задерій О.В. висловив пропозицію щодо посилення дослідницької складової у підготовці вчителя біології та можливості проходження практики у позашкільних закладах освіти. Пропозиції, висловлені роботодавцями, враховані при перегляді ОП (протокол вченої ради біологічного факультету №7 від 7.04.2020, https://drive.google.com/file/d/1FYVYuPDPKhMS1JLXTDvmJdSXB0MALt_w/view). Роботодавці сприяють організації та проходженню переддипломної педагогічної практики здобувачів вищої освіти, надаючи їм методичну допомогу.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Після спілкування з гарантом програми, роботодавцями експертна група з'ясувала, що учителі-практики, в основному, залучались до освітнього процесу як співкерівники педагогічної практики. Однак систематичної участі в проведенні аудиторних занять професіонали-практики та експерти галузі не беруть.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів через різні види та форми підвищення кваліфікації та стажування, участь у наукових дослідженнях, конференціях, семінарах. Підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників відбувається у відповідності до Положення про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників ОНУ (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polojennya_onu_pidvyschenya_kvalif2013.pdf). На час підвищення кваліфікації з відривом від виробництва (освітнього процесу) в обсязі, визначеному законодавством, за науково-педагогічними працівниками зберігається місце роботи та середня заробітна плата. Ознайомлення з таблицею 2 та матеріалами, наданими гарантом програми на запит щодо стажування, встановлено, що за останні 5 років всі викладачі за ОП пройшли стажування на базі вітчизняних чи зарубіжних закладів освіти, що підтверджено сертифікатами та посвідченнями (сертифікати додаються). Професійний розвиток науково-педагогічних працівників забезпечується шляхом участі у різних наукових заходах: науково-практичних конференціях, семінарах, круглих столах, тренінгах тощо. Під час бесіди з академічним персоналом було підтверджено участь викладачів Радіонова Д.В. і Рижко І.Л. у міжнародних науково-практичних конференціях (м. Прага, Чехія, м. Люблін, Польща). Викладачі, що забезпечують освітній процес на ОП, проходили стажування в ЗВО Республіки Польща: Гвоздій С.П. (Краківський економічний університет, м. Краків, 2019), Радіонов Д.В. і Рижко І.Л. (Куявський університет, м. Влоцлавек, 2019), Пенев В.В. у Софійському Університеті св. Климента Охридського (Болгарія, 2018), що підтверджено відповідними сертифікатами. Викладачі мають змогу підвищити рівень володіння іноземними мовами в Центрі мовної підготовки та сертифікації ОНУ і отримати сертифікати рівня B2 (Пенев В.В., Гвоздій С.П.).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Статутом (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/statut-onu-2017.pdf>) та Колективним договором ОНУ (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/kd2020.pdf>) передбачено заходи стимулювання розвитку викладацької майстерності, зокрема морального та матеріального заохочення професорсько-викладацького складу. Матеріальна підтримка викладачів здійснюється шляхом преміювання за досягнення в науковій, педагогічній та громадській роботі, до особистих ювілейних дат та ювілеїв трудової діяльності відповідно до Положення про матеріальне заохочення співробітників ОНУ (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/kd2020.pdf>). Нематеріальне заохочення відбувається шляхом нагородження грамотами, подяками з нагоди визначних та ювілейних дат Університету тощо. Під час зустрічі з керівником та менеджментом ЗВО було з'ясовано, що преміювання викладачів здійснюється, в основному, за захист кандидатської дисертації викладачем до досягнення ним віку 35 років, а докторської – 45 років. У результаті бесіди з науково-педагогічними працівниками з'ясовано, що таку премію отримала гарант програми Гвоздій С.П. за захист докторської дисертації. Почесною грамотою Міністерства освіти і науки відзначена доцент Гвоздій С.П., а Грамотою Міністерства освіти і науки доцент Гладкий Т.В. Щороку до Дня науки проводиться конкурс молодих науковців з метою стимулювання наукової та науково-технічної діяльності молодих вчених. Переможці конкурсу преміюються у розмірі 1000 гривень від профспілкової організації ОНУ.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Академічна та професійна кваліфікація викладачів, залучених до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення цілей та програмних результатів навчання. Викладачі, які забезпечують ОП, поєднують викладацьку діяльність із практичною роботою вчителями у закладах загальної середньої освіти. Роботодавці у межах укладених угод беруть участь у моніторингу якості освітніх програм, вносять пропозиції щодо удосконалення практичної підготовки здобувачів. Щороку до Дня науки проводиться конкурс молодих вчених з метою стимулювання їх наукової діяльності. За захист дисертаційних досліджень у віці до 35 років (кандидатської) і до 45 років (докторської) викладачі отримують премії. Наявність Центру мовної підготовки і сертифікації для підвищення рівня володіння іноземними мовами.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Потребує ширшого залучення викладачів до участі у міжнародних грантах, проєктах, стажуваннях та наукових конференціях. Недостатність залучення професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців до реалізації освітнього процесу, проведення аудиторних занять за ОП. Експертна група рекомендує ширше залучати викладачів до програм академічної мобільності, залучати професіоналів-практиків та роботодавців до проведення аудиторних занять за ОП, запровадити загальноуніверситетську систему рейтингування науково-педагогічних працівників з метою об'єктивного оцінювання діяльності кожного викладача.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Встановлені факти і докази свідчать про загальну відповідність критерію 6 встановленим вимогам. Поєднання викладацької та практичної діяльності деяких викладачів. Залучення до проведення практичної підготовки фахівців-практиків. Стимулювання наукової діяльності викладачів за захисти дисертацій. Наявність Центру мовної підготовки і сертифікації. Виявлені недоліки не є суттєвими. Варто більше залучати вчителів-практиків до реалізації ОП та забезпечити можливість участі викладачів у програмах міжнародної співпраці.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Експертна група під час оцінювання достатності матеріально-технічних ресурсів у контексті цілей та програмних РН ОП, за результатами інтерв'ювання здобувачів та НПП, інформації з відеороликів, підтверджуючих фото переконалася, що в ОНУ імені І.Мечнікова існує сучасна бібліотека <http://lib.onu.edu.ua/>, що постійно оновлюється http://liber.onu.edu.ua/opacunicode/index.php?url=/books/new_arrivals/, в ній функціонує електронний репозитарій <http://dspace.onu.edu.ua:8080/>, електронна бібліотека рідкісних видань <http://rarebook.onu.edu.ua:8081/>, передбачена можливість віддаленого пошуку та замовлення літератури <http://liber.onu.edu.ua/opacunicode/index.php?url=/SearchForms/index/1>. Кваліфікаційні роботи здобувачів передаються до бібліотеки та є доступними для використання <http://lib.onu.edu.ua/diplomnye-raboty/>. На сайті бібліотеки функціонує віртуальна довідкова служба <http://lib.onu.edu.ua/vyrtualnaya-spravochnaya-sluzhba/>, що є особливо слухним в умовах дистанційного навчання. Бібліотека забезпечує широкий доступ до баз даних, у тому числі до передплатуваних <http://lib.onu.edu.ua/ukrayinska-peredplatni/>. Матеріально-технічна база університету дозволяє забезпечити якісну академічну підготовку (чудовий зоологічний музей, колекції, ботанічний сад, єдина в Україні гідробіологічна станція тощо). Бібліотека має доступ до великої кількості баз даних – це сильна сторона освітньої програми. Але розвиток освіти, вимоги нової української школи вимагають змін і у вищій педагогічній освіті, і відповідного фінансування та сучасного оснащення (обладнанням для забезпечення квазіпрофесійної діяльності в умовах НУШ). Окрім цього, гарант ОП зауважила, що в 2019 р. кафедра переїхала до нового відремонтованого приміщення, де НПП і здобувачі мають оновлене обладнання. Учасники фокус-груп (гарант, НПП, деканат) зазначили, що для якісного надання освітніх послуг здобувачам хотіли б придбати мультимедійні комплекси. На сайті біологічного факультету <http://biologywiki.onu.edu.ua/index.php/ua/component/sppagebuilder/108-op-serednya-osvita-obov-yazkovi-magistri-014-programi> розміщене навчально-методичне забезпечення за всіма освітніми компонентами ОП, яке містить для обов'язкових дисциплін анотацію та презентацію кожного курсу, робочу програму дисципліни, конспекти лекцій, посібники, методичні вказівки до виконання практичних занять, матеріали для самостійної роботи тощо. Для вибіркових дисциплін методичне забезпечення, представлене на сайті, включає анотацію та презентацію курсу, робочу програму та додатки до неї. Крім того, на сайті біологічного факультету <http://lib.onu.edu.ua/biologicheskij-fakultet/> розміщені в електронному вигляді навчально-методичні видання працівників факультету за роками (у тому числі і за 2020 рік). На основі проаналізованих матеріалів сайту, бесід зі здобувачами ЕГ робить висновок про достатність навчально-методичного забезпечення ОП.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

ЕГ група на основі аналізу бесід зі здобувачами, студентським самоврядуванням, академічним персоналом, представниками бібліотеки пересвідчилася, що здобувачі вищої освіти та НПП ОП мають безоплатний доступ до інформаційних ресурсів та інфраструктури ЗВО. На території факультету є WI-FI (встановлений пароль, що надається студентам за потреби). В ОНУ імені І.Мечнікова є комп'ютерні класи, здобувачі можуть звернутися до лаборанта, за умови, що в класах не проводяться навчальні заняття, здобувачі та НПП мають вільний доступ до каталогів і фондів електронної бібліотеки. Надається безкоштовний доступ до баз даних SCOPUS та WoS в бібліотеці.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Для створення безпечного освітнього середовища в ЗВО і для збереження психологічного здоров'я здобувачів в ОНУ імені І.І.Мечнікова працює психологічна служба (<http://onu.edu.ua/uk/infostud/psy-service>), центр лідерства. Центр мовної підготовки <http://onu.edu.ua/uk/kursy-tsentr-movnoi-pidhotovky-ta-movnoi-sertyfikatsii>, товариство молодих вчених <http://onu.edu.ua/uk/science/young-academ>, студентське самоврядування <https://drive.google.com/file/d/1KbIGBubXxyqnUeJoJAEEWr6SQdcQqCPD/view>, центр культури та дозвілля http://onu.edu.ua/uk/culture/culture_center, оздоровчо-спортивна база «Чорноморка» <http://onu.edu.ua/uk/infostud/chornomorka>, міжнародні літні школи <http://onu.edu.ua/uk/science/scientific-activities/summer-schools> тощо дають змогу задовольнити потреби та інтереси студентів. У Положенні про вирішення конфліктних ситуацій в ОНУ (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-regulirovaniekofliktov.pdf>) існує неформальна процедура вирішення у якій беруть участь медіатори з навчально-наукового центру лідерства в освіті (п.4.3.1.) Під час бесіди з адміністративним складом ЕГ виявила, що при центрі лідерства працюють з медіатори, проте звернення від студентів та НПП до них на сьогоднішній день є відсутніми. Створюються умови для навчання осіб з особливими освітніми потребами. Експертна група на підставі бесіди зі студентами та онлайн включення зі студентського гуртожитку, що дало змогу оцінити умови проживання студентів (зокрема, кімнати розраховані на трьох студентів, гуртожиток блочного типу, на блоці функціонує кухня тощо), зазначає, що в гуртожитках ОНУ імені І.Мечнікова створені цілком достатні умови для проживання студентів. Гуртожитком забезпечені всі бажані здобувачі освіти. Таким чином ЕГ констатує, що освітнє середовище ЗВО дозволяє задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти і є загалом безпечним для життя і здоров'я здобувачів.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Експертна група вивчала сутність освітньої підтримки здобувачів освіти у контексті питань, що безпосередньо стосуються організації навчання і викладання, роботи структурних підрозділів. У результаті бесіди з деканом факультету та гарантом освітньої програми, інтерв'ювання студентів інформація щодо освітньої підтримки, яка наведена у СО підтверджена. Також здобувачі підтвердили існуючу індивідуальну взаємодію з викладачами. Інформаційна підтримка здійснюється завдяки зручній системі інформування здобувачів освіти як з освітніх, так і позаосвітніх питань. Разом з тим, під час акредитаційної експертизи ЕГ було виявлено, що в ЗВО існує асоціація випускників та друзів ОНУ <http://onu.edu.ua/uk/geninfo/alumni>. На сайті факультету оприлюднено список кураторів академічних груп, в ході інтерв'ювання здобувачі підтвердили зв'язок із кураторами <https://drive.google.com/file/d/1fZ-mU2Y29JsVuxAc1nUSv9JgQpi-HxyD/view>. Консультативна і соціальна підтримка здійснюється через сервіси, які надає ЗВО у відповідних сферах (консультування з приводу працевлаштування, яке проводить випускова кафедра; психологічна підтримка у відповідному центрі, робота юридичного відділу тощо). Окрім цього здобувачі мають можливість звернутися з проблемою на анонімну «Скриньку довіри» (<http://onu.edu.ua/uk/infostud/suggestbox>). Соціально-психологічна служба (<http://onu.edu.ua/uk/infostud/psy-service>). Юридичний відділ (<http://onu.edu.ua/uk/infostaff/lawcenter>). Окрім цього, під час проведення інтерв'ювання підтверджено, що здобувачі мають тісний зв'язок зі студентським самоврядуванням, яке так само здійснює консультативну та соціальну підтримку, шляхом надання необхідної інформації через соціальні мережі або інші інформаційні канали, надання матеріальної допомоги через студентську профспілкову організацію тощо. Голова студентської профспілкової організації наголосив, що в ЗВО є унікальна практика допомоги студентам, які потребують соціальної підтримки: допомога з оформленням необхідних документів для отримання субсидії відбувається через профспілку. Серед інших інформаційних каналів - офіційний веб-сайт ОНУ. Положення про студентське самоврядування в ОНУ <http://onu.edu.ua/uk/infostud/selfgov>.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

У ЗВО ведеться робота із створення умов для осіб з особливими освітніми потребами. Навчальні корпуси оснащені пандусами та ліфтами. Зокрема в ОНУ існує практика тьюторингу та супроводу таких студентів. Під час інтерв'ювання було виявлено, що на даній ОП особою з особливими освітніми потребами відсутні. У ході інтерв'ювання члени всіх фокус-груп проявили свою усвідомленість у процесах супроводу та допомоги особам з особливими освітніми потребами; проаналізувавши інформацію та візуальні матеріали, ЕГ зробила висновок, що рівень забезпечення є достатнім, адже на всіх матеріалах чітко видно, що прилади справжні, конструкції є стійкими. Слова адміністрації закладу та НПП доводять, що в закладі існують тенденції розвитку сфери надання освітніх послуг таким студентам. Докази: результати інтерв'ювання здобувачів, адміністрації та НПП, фотоматеріали, які знаходяться у електронному кабінеті ЕГ.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною

для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗВО формалізовані і наперед визначені. Вони передбачають розгляд повідомлень про сексуальні домагання, дискримінацію, корупцію, конфлікти інтересів, тощо. Вирішення конфліктних ситуацій у ЗВО регулюється Положенням про політику та урегулювання конфліктних ситуацій у ОНУ імені І.І. Мечникова (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-regulirovanie-kofliktov.pdf>). Під час інерв'ювання здобувачі підтвердили, що в разі виникнення конфліктеих ситуацій вони можуть звернутися до куратора групи, старости, психолога, написати на анонімну скриньку довіри тощо.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Наявність доступу до великої кількості баз даних в бібліотеці університету та безоплатний доступ до цих баз даних. Працює психологічна служба (<http://onu.edu.ua/uk/infostud/psy-service>), центр лідерства, які спряють розв'язанню конфліктних ситуацій. Унікальна практика допомоги студентам, які потребують соціальної підтримки, в оформленні субсидій через профспілку (оформленням всх документів займається профспілкова організація).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Потребує покращення матеріально-технічне забезпечення для організації квазіпрофесійної діяльності. ЕГ рекомендує переглянути підхід до матеріального та технічного оснащення ОП з метою посилення ОК, що надають фахов компетентності та спрямовані на підготовку вчителя.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Зважаючи на загалом достатній рівень забезпечення умов для навчання та проживання здобувачів освіти, їхню психологічну, профспілкову та юридичну підтримку, постійне оновлення фондів бібліотеки, доступність навчально-методичного забезпечення для здобувачів експертна група дійшла висновку про відповідність ОП за критерієм 7. Виявлені недоліки суттєво не впливають на визначений рівень відповідності.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Розроблення, затвердження, моніторинг та щорічне оновлення ОП відбувається згідно із визначеною загально інституційною політикою та процедурами внутрішнього забезпечення якості вищої освіти Положенням про освітні програми в ОНУ імені І.І. Мечникова <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-osvit-prog.pdf> та Положенням про організацію освітнього процесу (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-osvit-process.pdf>). За рік існування ОП було змінено назву освітньої кваліфікації та професійної кваліфікації; уточнено мету та основний фокус програми; до формулювання цілей та програмних результатів навчання в освітній програмі введено у склад розробників нової редакції ОП стейкхолдерів; ОП переглядається відповідно до визначених процедур. Аналіз змісту робочих програм всіх освітніх компонентів засвідчив, що всі вони були оновлені і затверджені у 2020 році <http://biologywiki.onu.edu.ua/index.php/ua/component/sppagebuilder/130-vibirkovi-komponenti-magistri-014>. Викладачі оновлюють зміст та структуру РП, відповідно до потреб здобувачів.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

У ЗВО здобувачі залучені до процесу періодичного перегляду ОП частково. Гарант програми зазначила що здобувачі освіти залучені до перегляду ОП, оскільки представники від студентів входять до складу вченої ради факультету. Надані протоколи перегляду ОП не дали змогу ЕГ втиснути чи дійсно були присутні здобувачі на засіданнях вченої ради, оскільки у витяг з протоколів вченої ради зазначається лише кількість присутніх, а не їхні прізвища https://drive.google.com/file/d/1FYVYuDPPKhMS1JLXTDvmJdSXBoMALt_w/view. Опитування студентів носить систематичний характер; система обробки результатів опитувань чітко структурована, проте аналіз не є детальним. Наприклад, в Аналітичному звіті за результатами анкетування здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)» [http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/center-yakosti/analit_zvit_opp_serdnaya_osvita\(biologiya_ta_zdorovya_ludyny\)_magistr2020-21.pdf](http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/center-yakosti/analit_zvit_opp_serdnaya_osvita(biologiya_ta_zdorovya_ludyny)_magistr2020-21.pdf) не достатньо обґрунтовано такі пропозиції «розглянути можливість зміни співвідношення лекційних і практичних занять у бік збільшення кількості годин на семінарські і практичні заняття» (с.2), адже опитування про співвідношення лекційних і практичних занять не проводилося, а обсягом практичної підготовки студенти за результатами опитування є задоволеними. Здобувачі інформували ЕГ, що пропозиції вони висловлювали під час зустрічей із гарантом ОП або викладачами кафедр. Разом з тим, ЕГ виявила, що представники студентського самоврядування до процесів перегляду ОП та моніторингу якості освіти залучені частково. У засіданнях кафедр та робочих груп участь беруть за потребою.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

У межах внутрішньої системи забезпечення якості освіти залучення роботодавців до процесу перегляду ОП та інших процедур носить системний характер. Спільнота роботодавців на ОП є міцною. Під час інтерв'ювання здобувачі виявили, що ряд стейкхолдерів вже підготували зміни, які б хотіли внести в редакцію ОП 2021 р. Зокрема роботодавці висловили пропозиції щодо необхідності забезпечення підготовки студентів до роботи у закладах позашкільної освіти та розширення баз практик (включення закладів позашкільної освіти). Серед роботодавців багато представників ЗЗСО, які забезпечують проходження практики здобувачів та підтримують їх у процесі працевлаштування. Докази: інформація від Гаранта ОП, інтерв'ювання роботодавців.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Збір інформації щодо працевлаштування та кар'єрного шляху випускників здійснює Відділ (бюро) сприяння працевлаштуванню випускників та студентів (<http://depwork.onu.edu.ua/>, <http://onu.edu.ua/uk/infostud/employment> та <http://depwork.onu.edu.ua/>). На сайті відділу сприяння працевлаштуванню випускників ОНУ імені І.Мечнікова розміщені сторінки, через які студенти можуть подати заявки на роботу і залишити своє резюме, а роботодавці повідомити про наявні у них вакансії (вакансії опілюються на сторінці <http://depwork.onu.edu.ua/search-vacansii.html>). Експертна група на основі бесід зі здобувачами та аналізу інформації з сайту університету зазначає, що за данною ОП випускників не має, але ЗВО має чітку практику сприяння працевлаштуванню студентів.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

У ЗВО існує чітко сформована система моніторингу якості вищої освіти. Під час інтерв'ювання ЕГ встановлено факт наявності Центру якості освіти. Зокрема, існує Положення про організацію і проведення опитування здобувачів вищої освіти в Одеському національному університеті імені І.І. Мечнікова Керівниця департаменту та Гарант ОП підтвердили, що в разі виявлення недоліків інформація передається на кафедру або виноситься на засідання НМР університету для вирішення. Докази: анкета «Опитування здобувачів вищої освіти щодо якості викладання» (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/ggf/3Anketa_yakist_osvitu.pdf); Положення про систему забезпечення якості вищої освіти в ОНУ імені І.І. Мечнікова (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/yakist.pdf>); Положення про організацію системи моніторингу якості вищої освіти (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polozhnomy_monitoring.pdf). Центром забезпечення якості освіти ОНУ імені І.Мечнікова оприлюднено у 2020 р. Аналітичний звіт за результатами анкетування здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)» [http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/center-yakosti/analit_zvit_opp_serdnaya_osvita\(biologiya_ta_zdorovya_ludyny\)_magistr2020-21.pdf](http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/center-yakosti/analit_zvit_opp_serdnaya_osvita(biologiya_ta_zdorovya_ludyny)_magistr2020-21.pdf), в якому на основі проведеного опитування здобувачів ОП сформульовано наступні пропозиції: 1) розглянути можливість зміни співвідношення лекційних і практичних занять у бік збільшення кількості годин на семінарські і практичні заняття; 2) розглянути можливість врахування потреб магістрантів під час складання розкладу; 3) сприяти інформуванню здобувачів вищої освіти стосовно змін, що вносяться до ОП на основі результатів анкетування. Зі змісту звіту є зрозумілим, що опитування було проведено у І півріччі 2020-2021 навчального року (як зазначається у звіті, опитані студенти другого курсу магістатури), тому надані пропозиції ще не могли бути враховані під час перегляду ОП, яка затверджена 30.06.2020 р.).

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація ОП Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) є первинною.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

В академічній спільноті ОНУ імені І.І.Мечнікова формується культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою. За результатами інтерв'ювання було встановлено, що всі учасники освітнього процесу розуміють необхідність створення якісної академічної спільноти в середині ЗВО, поінформовані про необхідність дотримання академічної доброчесності, перевіряють кваліфікаційні роботи на наявність запозичень. В закладі діє доступ до програмного забезпечення "Unicheck" <http://lib.onu.edu.ua/proverka-na-plagiat/>. Здобувачі за бажанням можуть звернутися до наукового керівника з проханням перевірити роботу на наявність запозичень. Здобувачі надають письмові заяви щодо самостійності виконання кваліфікаційної роботи <http://lib.onu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Dodatok1.pdf>, та поінформованості про правила функціонування системи виявлення збігів <http://lib.onu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Dodatok2stud.pdf>. У закладі побудована багатофункціональна система моніторингу якості освіти, до якої залучені всі структурні підрозділи університету (кафедра, деканат, ректорат, центр якості). Докази: Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу ОНУ <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf>; Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців ОНУ http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/acad_council/polozhennya-antiplagiat-22-02-2018.pdf.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Нормативно-правова база університету, чітко регулює процедури затвердження, моніторингу та перегляду ОП. Експертна група відзначає структурованість внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти у ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Відсутнє оприлюднення інформації про результати анкетування роботодавців, щодо змістовного наповнення ОП. Здобувачі вищої освіти та ОСС залучені до перегляду ОП частково. Рекомендації: формалізувати систему оприлюднення інформації про результати анкетування роботодавців щодо змістовного наповнення ОП. Переглянути механізм залучення здобувачів та органів студентського самоврядування у перегляді ОП.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Експертна група дійшла висновку, що ОП та освітня діяльність за цією програмою здійснюється відповідно до нормативних документів, система забезпечення якості ЗВО забезпечує моніторинг якості освітнього процесу та викладання шляхом проведення анонімних опитувань управлінням якості освіти, в академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості, своєчасно оновлюється навчально-методичне забезпечення ОП, здійснюється її щорічний перегляд. Проте потребує посилення діяльність групи забезпечення ОП щодо опитування роботодавців та врахування їхніх пропозицій. Загалом ОП за відповідає критерію 8. Виявлені недоліки суттєво не впливають на визначений рівень відповідності.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Експертною групою проаналізовано такі основні внутрішні нормативно-правові акти, що визначають правила та процедури регулювання прав і обов'язків усіх учасників освітнього процесу: Статут університету, затверджений 10.01.2017 р. <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/statut-onu-2017.pdf>, Колективний договір на 2017-2020 рр. <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/kd2020.pdf>, Антикорупційна програма ОНУ імені І.Мечникова <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/anticorrupt.pdf>, Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І.Мечникова <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf>, Правила внутрішнього трудового розпорядку http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/kd_2020_dodatok4.pdf. Аналіз зазначених документів свідчить, що в ОНУ існує чітка і зрозуміла система правил, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Зокрема, чітко врегульованими є питання дотримання академічної доброчесності та протидії корупції, розподіл обов'язків між різними групами учасників освітнього процесу, визначено їхні права. Всі нормативні документи, які регулюють діяльність працівників, здобувачів університету знаходяться у відкритому доступі на офіційному сайті закладу вищої освіти (<http://onu.edu.ua/uk>), та в розділах «Про ОНУ» - «Офіційні документи» (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>). Фінансова звітність ЗВО висвітлена на сайті у розділах «Про ОНУ» - «Фінансові документи» (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/finansovi-dokumenty>). Проте Експертна група зазначає, що на сайті університету не висвітлено річні плани закупівель на 2019 та 2020 рр. <http://onu.edu.ua/uk/geninfo/finansovi-dokumenty>. Каталог вибіркових дисциплін розміщено за посиланням: (<http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/biology/dystsypliny>). Технічними працівниками ЗВО було своєчасно виставлено на сайт інформацію, щодо проведення відкритої зустрічі з експертною групою на Головній сторінці сайту, в розділі «Акредитація освітніх програм» <http://onu.edu.ua/uk/geninfo/accreditation/5126-akreditats-ya-osv-ti-kh-program>. Під час інтерв'ювання і здобувачі вищої освіти і представники академічної спільноти зазначили, що мають вільний доступ до інформації, і знають, щодо того де вона оприлюднюється.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Проект ОП на веб-сайті ЗВО розміщено у відповідності до встановлених термінів (за місяць до затвердження) за посиланням: <https://drive.google.com/file/d/1spiDUBPSaxUuoJ07w5OvKRgokp4hkqW/view>. На сайті передбачена можливість надання пропозицій щодо проектів освітньо-професійних програм шляхом надсилання пропозицій на електронну скриньку факультету <http://biologywiki.onu.edu.ua/index.php/ua/programy/obhovorennya-op/mahistr-obgovorennya/spetsialnist-01405mag-obgovorennya>.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На сайті університету оприлюднена своєчасно вся інформація, яка має відношення до впровадження та реалізації ОП. ОП 2019 року та 2020 року оприлюднена на сторінці університету <http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/biology/spetsialnosti-ta-spetsializatsii>. Інформація про освітню програму також розміщена на сайті факультету https://drive.google.com/file/d/1znqHMXdu8Ez39so_mkgJ1HtXSw9Nzr-o/view. Робочі програми дисциплін, методичне забезпечення є достатнім, розміщене за посиланням на сайті факультету <http://biologywiki.onu.edu.ua/index.php/ua/component/sppagebuilder/108-op-serednya-osvita-obov-yazkovi-magistri-014-programi>, дають повне уявлення про обсяг, зміст ОК, критерії оцінювання. Крім того, достатньо повно оприлюднено інформацію про державну атестацію здобувачів (тематика кваліфікаційних робіт <https://drive.google.com/file/d/15zOMtfob9n4HEEKh1RtNfbDhfoNKD4rj/view>, методичні вказівки до виконання кваліфікаційних робіт <https://drive.google.com/file/d/1W4Q9qRHYQoFeZ5Sty34mDqLRq3675Tmi/view>, розклад занять <http://biologywiki.onu.edu.ua/index.php/ua/component/sppagebuilder/63-rozklad-akordion> тощо). Інформація, представлена на сайті ЗВО, в повному обсязі дозволяє проінформувати стейкхолдерів про ОП та специфіку підготовку здобувачів вищої освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Веб-сайт ЗВО та відповідні сторінки структурних підрозділів, факультетів і кафедр дозволяє проінформувати стейкхолдерів про особливості організації освітнього процесу, а також дає повну інформацію про ОП. Обсяг інформації, що оприлюднюється, є цілком достатнім для того, щоб забезпечити можливість потенційних вступників

зробити поінформований вибір щодо вступу на програму, а роботодавців – щодо цілей та змісту підготовки здобувачів за цією програмою.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Потребує покращення висвітлення результатів опитувань здобувачів та роботодавців на сайті університету та факультету. Доцільно розширити та конкретизувати інформацію щодо результатів обговорення ОП за участю стейкхолдерів та аналіз опитування здобувачів. У зв'язку з великою інформативністю сайтів факультету та університету виникає необхідність у створенні мапи сайтів для покращення орієнтування в них.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Результати аналізу документів та опитування фокус-груп щодо діяльності ЗВО дозволяють ЕГ стверджувати, що в ОНУ існує чітка і зрозуміла система правил, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, інформація про ОП оприлюднюється на сайті університету та на сайті факультету, її обсяг є цілком достатнім для інформування всіх стейкхолдерів про особливості діяльності за ОП Середня освіта (Біологія та здоров'я людини). Загалом діяльність за ОП відповідає критерію 9. Виявлені недоліки суттєво не впливають на визначений рівень відповідності.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Експертна група зазначає відкритість колективу університету, створення сприятливої психологічної атмосфери в колективі біологічного факультету, розуміння гаранта програми та адміністративного персоналу напрямів розвитку освітньої програми, прагнення до підтримання іміджу університету, готовність до співпраці та негайного врахування пропозицій та рекомендацій ЕГ.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B

Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6 . Людські ресурси	B
Критерій 7 . Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8 . Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9 . Прозорість та публічність	B
Критерій 10 . Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Коренева Інна Миколаївна

Члени експертної групи

Монастирська Світлана Семенівна

Горожанкіна Дарина Юріївна